

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาการสร้างความพึงพอใจของพุทธศาสนิกชนที่มาปฏิบัติธรรมต่อการให้บริการของวัดต้นสน จังหวัดอ่างทองเป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive research) เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจของพุทธศาสนิกชนที่เข้ามาปฏิบัติธรรมในวัดต้นสน จังหวัดอ่างทอง เพื่อพัฒนาแนวทางการสร้าง ความพึงพอใจของของพุทธศาสนิกชนที่เข้ามาปฏิบัติธรรมต่อการให้บริการของวัดต้นสน จังหวัดอ่างทอง โดยผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนของวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์และการแปลผล
6. ขั้นตอนการดำเนินงานสร้างแผนกลยุทธ์

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

เพื่อให้การวิจัยครั้งบรรลุตามความมุ่งหมาย ผู้วิจัยได้กำหนดรายละเอียดของขั้นตอนการดำเนินการวิจัยออกเป็น 3 ขั้นตอน คือ

ขั้นตอนที่ 1 การจัดเตรียมการวิจัยเป็นขั้นตอนศึกษาเอกสาร ตำรา ข้อมูล สถิติ สภาพความสำคัญของปัญหา และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อสร้างเครื่องมือสำหรับเก็บรวบรวมข้อมูลโดยขอคำแนะนำ และความเห็นชอบในการจัดทำเค้าโครงค้นคว้าอิสระจากคณะกรรมการควบคุมและนำเสนอเค้าโครงค้นคว้าอิสระเพื่อขอความเห็นชอบดำเนินการต่อไป

ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินการวิจัยเป็นขั้นตอนที่ผู้วิจัยนำเครื่องมือที่สร้างขึ้นจากขั้นตอนที่ 1 ในการตรวจสอบหาคุณภาพของเครื่องมือ เพื่อนำเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่กำหนด พร้อมนำข้อมูลที่ได้มาตรวจสอบความถูกต้อง วิเคราะห์และแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

ขั้นตอนที่ 3 รายงานผลการวิจัย เป็นขั้นตอนจัดทำร่างรายงานการวิจัยและนำเสนอคณะกรรมการควบคุมเพื่อตรวจสอบปรับปรุงข้อแก้ไขข้อบกพร่องตามที่คณะกรรมการควบคุมแนะนำและจัดพิมพ์พร้อมทั้งส่งรายงานผลวิจัยฉบับสมบูรณ์เสนอต่อสำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตวิทยาลัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

1. ประชากร ได้แก่ ก๊อพุทธศาสนิกชนที่มำปฏิบัติธรรมในวัดต้นสน จังหวัดอ่างทอง ระหว่างเดือนธันวาคม 2550 ถึง มกราคม 2551 จำนวนประมาณ 200 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ พุทธศาสนิกชนที่มำปฏิบัติธรรมในวัดต้นสน จังหวัดอ่างทอง จำนวนทั้งสิ้น 50 คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ชนิดของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างและปรับปรุงขึ้นจากการศึกษาแนวคิดทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยแบ่งออกเป็น 3 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม โดยให้เลือกลงตอบแต่ละข้อเพียง 1 คำตอบหรือเติมข้อความในช่องว่าง

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามความพึงพอใจของพุทธศาสนิกชนที่เข้ามาปฏิบัติธรรมในวัดต้นสน จังหวัดอ่างทอง ซึ่งเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประเมินค่า (Rating scale) มี 5 ระดับ ดังนี้

ระดับคะแนน	ระดับความพึงพอใจ
5	มากที่สุด
4	มาก
3	ปานกลาง
2	น้อย
1	น้อยที่สุด

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหา ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะแนวทางการปรับปรุงเพื่อสร้างความพึงพอใจของพุทธศาสนิกชนที่เข้ามาปฏิบัติธรรมในวัดต้นสนจังหวัดอ่างทอง ลักษณะคำถามเน้นลักษณะคำถามปลายเปิด

2. การสร้างเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นเครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยผู้วิจัยเองสร้างเครื่องมือสำหรับการรวบรวมข้อมูล มีลำดับขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาเกี่ยวกับหลักการ แนวคิด ทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำหลักการดังกล่าวมาผสมผสานให้การพัฒนาของวัดต้นสนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เป็นต้น

ขั้นตอนที่ 2 นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาและวรรณกรรมที่ได้ค้นคว้ามาร่าง ปรับปรุงพัฒนาเครื่องมือให้เหมาะสมกับเรื่องที่ทำวิจัยและกลุ่มตัวอย่าง

ขั้นตอนที่ 3 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นมาปรับปรุงแก้ไขอีกครั้ง แล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อให้ประธานที่ปรึกษาค้นคว้าอิสระ ได้ตรวจรายละเอียดและให้คำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไขในข้อมูลและข้อความที่ยังไม่สมบูรณ์ แล้วพิจารณาเสนอให้มหาวิทยาลัยได้ทำหนังสือส่งแบบสอบถามไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน ได้ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหาและดำเนินการให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาถึงความเห็นให้คะแนน แต่ถ้าหากข้อคำถามใดที่ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องต่ำกว่า 0.5 ให้มาปรับปรุงแก้ไขใหม่

ขั้นตอนที่ 4 เมื่อได้ปรับปรุงแก้ไขตามที่ผู้ทรงคุณวุฒิและประธานที่ปรึกษาค้นคว้าอิสระได้แนะนำแล้วนำมาให้ประธานบริหารหลักสูตรตรวจความเรียบร้อยอีกครั้ง ทั้งนี้เพื่อขอเสนอให้ออกหนังสือในการนำแบบสอบถามทดลอง (Try-out) เพื่อหาคุณภาพเครื่องมือ ก่อนที่จะนำเครื่องมือออกเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนามจริง

ขั้นตอนที่ 5 การนำแบบสอบถามไปทดลองกับประชาชนที่มารับบริการที่วัดต้นสน โดยทดลองใช้เครื่องมือกับจำนวนคน 30 คน เพื่อต้องการหาค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยการนำแบบสอบถามที่ทดลองใช้มาคำนวณด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติซึ่งผลการดำเนินการได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.977 ดังนั้น จึงสรุปได้ว่าแบบสอบถามมีความน่าเชื่อถือได้เพียงพอที่จะนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย

ขั้นตอนที่ 6 จัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้ในงานวิจัยใหม่ต่อไป

3. การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ขั้นตอนที่ 1 การหาค่าความเที่ยงตรง (Validity)

การนำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ไปเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อทำการตรวจสอบความถูกต้องเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) ของคำถามแต่ละข้อตรงตามจุดมุ่งหมาย ของการวิจัยครั้งนี้หรือไม่ โดยการหาค่า IOC (Index of congruence) โดยใช้สูตร ดังนี้ (พิชิต ฤทธิ์จรูญ. 2543 : 272)

$$\text{สูตร} \quad \text{IOC} = \frac{\sum R}{N}$$

IOC	คือ	ดัชนีความสอดคล้องระหว่างคำถามกับเนื้อหา
R	คือ	คะแนนของผู้ทรงคุณวุฒิ
$\sum R$	คือ	ผลรวมของคะแนนของผู้ทรงคุณวุฒิ
N	คือ	จำนวนผู้ทรงคุณวุฒิ

เมื่อ R แทนคะแนนความคิดเห็นจึงมีค่า ดังนี้

เห็นด้วย	มีค่าคะแนนเท่ากับ	+1.00
ไม่แน่ใจ	มีค่าคะแนนเท่ากับ	0
ไม่เห็นด้วย	มีค่าคะแนนเท่ากับ	-1.00

การทดสอบได้ค่า IOC ของแบบสอบถามความพึงพอใจในครั้งนี้อยู่ระหว่าง 0.66-1

ขั้นตอนที่ 2 การหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability)

ผู้วิจัยหาความเชื่อมั่น โดยนำแบบสอบถามไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา ซึ่งก็คือพุทธศาสนิกชนที่เข้ามาปฏิบัติธรรมจำนวน 30 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย หลังจากนั้นได้นำมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นเป็นรายข้อ (Item analysis) โดยหาค่าความเชื่อมั่น ทั้งฉบับด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) โดยหาค่าความเชื่อมั่นของ ความพึงพอใจของพุทธศาสนิกชนที่เข้ามาปฏิบัติธรรมต่อการให้บริการของวัดต้นสน จังหวัดอ่างทอง ทั้งฉบับเท่ากับ 0.977

4. เกณฑ์การให้คะแนน

เกณฑ์การพิจารณาข้อมูลจากแบบสอบถามส่วนที่ 2 ความพึงพอใจของพุทธศาสนิกชนที่เข้ามาปฏิบัติธรรมในวัดต้นสน จังหวัดอ่างทอง ซึ่งเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประเมินค่า (Rating scale) โดยแบ่งเกณฑ์ให้คะแนนเป็น 5 ระดับ ดังนี้

ระดับคะแนน	ระดับความพึงพอใจ
5	มากที่สุด
4	มาก
3	ปานกลาง

2	น้อย
1	น้อยที่สุด

จากการกำหนดความพึงใจโดยมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ดังกล่าวข้างต้น มีเกณฑ์สำหรับแปลความความหมายเพื่อจัดระดับค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานออกเป็นช่วงดังนี้

การแปลผลเพื่อจัดระดับความพึงพอใจของของพุทธศาสนิกชนที่เข้ามาปฏิบัติธรรมต่อการให้บริการของวัดต้นสน จังหวัดอ่างทอง แบ่งเป็น 5 ระดับ คือ ระดับมากที่สุด ระดับมาก ระดับปานกลาง ระดับน้อย ระดับน้อยที่สุดโดยการแจกแจงความถี่แล้วนำไปหาค่าพิสัย หลังจากนั้นกำหนดชั้นเพื่อหาความกว้างของแต่ละชั้นหรืออันตรภาคชั้น (พิชิต ฤทธิ์จรูญ. 2543 : 292) ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{อันตรภาคชั้น} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\ &= \frac{5-1}{5} \\ &= 0.80 \end{aligned}$$

คะแนนเฉลี่ย	ระดับความพึงพอใจ
4.21 - 5.00	มากที่สุด
3.41 - 4.20	มาก
2.61 - 3.40	ปานกลาง
1.81 - 2.60	น้อย
1.00 - 1.80	น้อยที่สุด

เกณฑ์การวิเคราะห์ผลของค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	การกระจายของข้อมูล
มากกว่า 1.00	มาก
0.00 – 1.00	น้อย

ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะแนวทางในการปรับปรุงการให้บริการของวัดต้นสน ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์สาระ (Content analysis)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากสำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยาถึงวัดต้นสนตำบลตลาดหลวงอำเภอเมือง จังหวัดอ่างทอง เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากพุทธศาสนิกชนที่มาปฏิบัติธรรม
2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถาม ไปแจกให้กับพุทธศาสนิกชนที่เข้ามาปฏิบัติธรรมในวัดต้นสน จังหวัดอ่างทองจำนวน 50 คน พร้อมทั้งแจ้งรายละเอียดวัตถุประสงค์ของการวิจัย กับกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม
3. ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างเดือนธันวาคม 2550 ถึงเดือนมกราคม 2551

การวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลผล

การวิจัยในครั้งนี้วิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติซึ่งมีการประมวลผลเป็นขั้นตอน กล่าวคือ หลังจากการตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามเรียบร้อยแล้ว จะนำข้อมูลที่ได้มาแปลผลเป็นรหัสตัวเลข (Coding) แล้วบันทึกลงในเครื่องคอมพิวเตอร์ จากนั้นจะใช้โปรแกรมในการประมวลผลข้อมูลและจัดทำตารางวิเคราะห์ทางสถิติต่าง ๆ ที่ต้องการ แล้วแปลความหมายข้อมูลที่ประมวลผลเรียบร้อยแล้ว โดยใช้เกณฑ์การให้คะแนนการวัดความพึงพอใจที่กำหนดไว้เพื่อจัดทำรายงานผลการวิจัยต่อไป

สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังต่อไปนี้

1. แบบสอบถามตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับลักษณะทางประชากรและการใช้บริการใช้วิธีหาค่าแล้วสรุปออกมาเป็นร้อยละ (Percentage)
2. แบบสอบถามตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจของพุทธศาสนิกชนที่เข้ามาปฏิบัติธรรมต่อการให้บริการของวัดต้นสน จังหวัดอ่างทอง โดยใช้วิธีหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)
3. แบบสอบถามตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับข้อเสนอแนะที่ต้องการให้วัดต้นสนปรับปรุงการให้บริการแก่พุทธศาสนิกชนที่มาปฏิบัติธรรม ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบปลายเปิดใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหาแล้วสรุปออกมาเป็นร้อยละ โดยจำแนกเป็นแต่ละประเด็น

ขั้นตอนการดำเนินงานสร้างแผนยุทธศาสตร์

ขั้นตอนที่ 1 ดำเนินการศึกษาข้อมูลความรู้พื้นฐานในการวิจัย เพื่อนำมาจัดทำแผนยุทธศาสตร์สร้างแนวทางการพัฒนาการสร้างความพึงพอใจแก่พุทธศาสนิกชนที่เข้ามาปฏิบัติธรรมต่อการบริการของวัดต้นสน ตำบลตลาดหลวง อำเภอเมือง จังหวัดอ่างทอง โดยได้คำตอบจากแบบสอบถาม

ขั้นตอนที่ 2 จัดทำแผนยุทธศาสตร์แนวทางการพัฒนากระบวนการสร้างความพึงพอใจแก่พุทธศาสนิกชนที่เข้ามาปฏิบัติธรรมต่อการบริการของวัดต้นสน ตำบลตลาดหลวง อำเภอเมือง จังหวัดอ่างทอง ดังนี้

การจัดทำแผนกลยุทธ์ (Strategy formulation) หรือการวางแผนกลยุทธ์ (Strategic planning)

1. การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอก เพื่อเป็นแนวทางในการจัดทำวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์และยุทธศาสตร์ขององค์กรเป็นแนวทางในการพัฒนา
2. การกำหนดวิสัยทัศน์ขององค์กร บรรยายสภาพและการดำเนินงานขององค์กรที่ต้องการให้เกิดขึ้น ต้องการที่จะให้เป็น
3. กำหนดพันธกิจหรือภารกิจ การกำหนดภารกิจที่องค์กรจะต้องดำเนินการเพื่อให้บรรลุตามวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้
4. การกำหนดกลยุทธ์ แนวทาง หรือ วิธีการที่นำองค์กรไปสู่การบรรลุผลตามวิสัยทัศน์ที่ได้กำหนดไว้
5. การแปลงกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติ เป็นเครื่องมือสำหรับใช้เป็นแนวปฏิบัติโดยการจัดทำแผน โดยต้องมีองค์ประกอบ ยกตัวอย่างเช่น ชื่อแผน วัตถุประสงค์ เป็นต้น
6. ตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมของแผนกับอาจารย์ที่ปรึกษา